ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-ЖА VERICA TRSTENJAK
представено на 29 март 2007 година [1]

I — Въведение

1. Настоящото производство се отнася до три преюдициални въпроса, поставени от италианска първоинстанционна юрисдикция Tribunale ordinario di Novara. Тези въпроси се отнасят до тълкуването, приложението в хоризонталните отношения между частни лица и действителността на членове 2 и 3, както и до приложения II и III към Решение 1999/93/ЕО на Комисията от 25 януари 1999 година относно процедурата за установяване съответствието на строителни продукти съгласно член 20, параграф 2 от Директива 89/106/ЕИО на Съвета относно врати, прозорци, капаци, прегради, порти и свързаната с тях железария [2].

2. Тези въпроси са повдигнати в рамките на висящ спор пред Tribunale ordinario di Novara между ищеца Carp Snc di L. Moleri (наричан по-нататък „Carp“) и ответната страна Ecorad Srl (наричана по-нататък „Ecorad“), който имал за цел да констатира неизпълнението на договор за доставка на врати, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника“.

II — Правна уредба

A — *Общностно право*

1. Директива 89/106/ЕИО

3. Член 1, параграф 2 от Директива 89/106/ЕИО на Съвета от 21 декември 1988 година за сближаване на законовите, подзаконови и административни разпоредби на държавите-членки по отношение на строителните продукти (ОВ L 40, 1989 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 9, стр. 3), изменена с Директива 93/68/ЕИО на Съвета от 22 юли 1993 година за изменение на Директиви 87/404/ЕИО (обикновени уреди под налягане), 88/378/ЕИО (безопасност на детски играчки), 89/106/ЕИО (строителни материали [да се чете: „продукти“]),

1 – Език на оригиналния текст: словенски.

2 – ОВ L 29, стр. 51; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 26, стр. 42.

89/336/ЕИО (електромагнитно съответствие), 89/392/ЕИО (машини), 89/686/ЕИО (лични предпазни средства), 90/384/ЕИО (везни с неавтоматично действие), 90/385/ЕИО (активни имплантируеми медицински изделия), 90/396/ЕИО (домакински уреди, работещи с газообразни горива), 91/263/ЕИО (оборудване за телекомуникационни терминали), 92/42/ЕИО (нови бойлери за топла вода, работещи с течно или газообразно гориво) и 73/23/ЕИО (електрически съоръжения, предназначени за използване при някои ограничения на напрежението) [3] и с Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 29 септември 2003 година за адаптиране към Решение 1999/468/ЕО на Съвета на разпоредбите относно комитетите, които подпомагат Комисията при упражняването на изпълнителните ѝ правомощия, определени в актовете, които подлежат на процедурата, посочена в член 251 от Договора за Европейската общност [4] (наричана понататък „Директива 89/106“), гласи, че за целите на тази директива „строителен продукт“ е всеки продукт, който се произвежда за трайно влагане в строежи, включващи както сгради, така и гражданско строителство.

4. Член 2, параграф 1 от Директива 89/106 предвижда, че държавите-членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че посочените в член 1 продукти, предназначени за употреба в строежи, могат да бъдат предлагани на пазара само ако са годни за предвижданата употреба, т.е. че притежават характеристики, подходящи за строежите, в които се влагат, монтират, поставят или инсталират, и ако са правилно проектирани и изпълнени, могат да задоволят посочените в член 3 съществени изисквания в случаите, когато подобни строежи са предмет на разпоредби, съдържащи такива изисквания.

5. Член 3, параграф 1 от Директива 89/106 предвижда, че съществените изисквания, приложими към строежите, които могат да повлияят върху техническите характеристики на даден продукт, са изложени в приложение I към Директива 89/106. Става въпрос за механично съпротивление и устойчивост, пожаробезопасност, хигиена, здраве и околна среда, безопасност при експлоатация, защита от шум, икономия на енергия и топлоизолация.

6. Член 4, параграф 1 от Директива 89/106 гласи: „За целите на тази директива, стандартите и техническите одобрения се наричат „технически спецификации.“

7. Член 4, параграф 2 от директива 89/106 гласи: „Материалите [да се чете: „Продуктите“] се приемат за годни за употреба от

3 – ОВ L 220, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 13, стр. 20.

4 – ОВ L 284, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 4, стр. 213.

държавите-членки, ако са подходящи за добре проектирани и изпълнявани строителни работи по предназначението си, и са признати за безопасни по реда на съществените изисквания на член 3, а маркировката CE върху тях свидетелства, че изпълняват изискванията на настоящата директива, включително и че са преминали успешно процедурите по оценка на съответствието, посочени в глава V, както и процедурите в глава III."

8. Член 4, параграф 6 от Директива 89/106 гласи: „Маркировката CE означава, че материалите [да се чете: „продуктите"] отговарят на изискванията, поставени в параграфи 2 и 4 на настоящия член. Задължение на производителя, или на упълномощения му представител, установен в Общността, е да поставят маркировката CE или върху самите материали [да се чете: „продукти"], или върху прикрепен към тях етикет, или върху опаковката им, или върху придружаващите ги търговски документи."

9. Според член 13, параграф 1 от Директива 89/106 производителят или негов представител, установен в Общността, носи отговорност за удостоверяването, че продуктите са в съответствие с изискванията на дадена техническа спецификация по смисъла на член 4.

10. Член 13, параграф 2 от Директива 89/106 гласи, че продуктите, които са обект на удостоверяване за съответствие, се ползват от презумпцията за съответствие на техническите спецификации по смисъла на член 4. Съответствието се установява посредством изпитване или друго доказателство въз основа на техническите спецификации, съгласно приложение III.

11. Съгласно член 13, параграф 3 от Директива 89/106 удостоверяването за съответствието на продукта предполага, че:

а) производителят разполага със система за фабричен производствен контрол, която гарантира, че производството отговаря на съответните технически спецификации; или

б) за някои продукти, посочени в съответните технически спецификации, в допълнение към системата за фабричен производствен контрол, при оценяването и надзора на производството или на самия продукт участва и одобрен орган по сертифициране.

12. Член 13, параграф 4 от директивата гласи, че „[и]зборът на процедура по смисъла на параграф 3 за даден продукт

или група продукти се уточнява от Комисията, след консултация с Комитета, упоменат в член 19, в зависимост от:

а) значението на ролята на продукта по отношение на съществените изисквания и по-специално на тези, свързани със здравето и сигурността;

б) естеството на продукта;

в) ефекта от изменчивостта на характеристиките на продукта върху неговата годност;

г) чувствителността на продукта към дефекти при производството;

и в съответствие с особеностите, посочени в приложение III.

Във всеки един от случаите се избира възможно най-малко неблагоприятната по отношение на сигурността процедура.

Така определената процедура се посочва при възлаганията и в техническите спецификации или в произтичащите от тях публикации.“

13. Член 16 от Директива 89/106 гласи:

„1. При липса на дефинираните в член 4 технически спецификации за даден продукт и при отправяне на молби в конкретни случаи, държавата-членка — получател следва да счита, че продуктът съответства на действащите в нея национални разпоредби, ако той е преминал успешно изпитвания и инспекции, проведени от одобрен орган в държавата-членка — производител, съгласно действащите в държавата-членка — получател или признати от нея за еквивалентни методики.

2. Държавата-членка — производител информира държавата-членка — получател, в съответствие с чиито разпоредби се извършват изпитванията и инспекциите, за органа, който тя възнамерява да одобри за тази цел. Държавата-членка — получател и държавата-членка — производител взаимно си осигуряват цялата необходима информация. В резултат на тази обмяна на информация, държавата-членка — производител одобрява така предложения орган. Ако дадена държава-членка има известни опасения, тя формулира своята позиция и информира Комисията.

3. Държавите-членки гарантират, че определените от тях органи си оказват необходимото съдействие.

4. Когато една държава-членка установи, че даден одобрен орган не извършва изпитванията и инспекциите в точно съответствие с националните ѝ разпоредби, тя уведомява държавата-членка, в която този орган е одобрен. Уведомената държава-членка информира в рамките на разумен срок от време, уведомяващата държава-членка, какви мерки са предприети. Ако уведомяващата държава-членка не счита взетите мерки за достатъчни, тя може или да забрани предлагането на пазара и употребата на въпросния продукт, или да постави специални условия. Тя информира другата държава-членка и Комисията за това."

2. Решение 1999/93/ЕО

14. Член 2 от Решение 1999/93/ЕО от 25 януари 1999 година относно процедурата за установяване съответствието на строителни продукти съгласно член 20, параграф 2 от Директива 89/106/ЕИО на Съвета относно врати, прозорци, капаци, прегради, порти и свързаната с тях железария [5] гласи, че съответствието на продуктите, посочени в приложение II, се удостоверява чрез процедура, при която освен система за фабричен производствен контрол, осигурявана от производителя, в оценката и надзора на производствения контрол или на самия продукт се включва и упълномощен орган за сертификация.

15. Според съдържанието на член 3 от Решение 1999/93: „Процедурата за удостоверяване на съответствие съгласно приложение III се посочва в мандатите за хармонизирани стандарти."

5 – ОВ L 29, 1999 г., стр. 51.

16. Член 4 от Решение 1999/93 гласи, че адресати на решението са държавите-членки.

17. Приложение II към Решение 1999/93 се отнася до следните продукти:

„Врати и порти (с или без свързаната с тях железария):

— за приложение при пожарозащита/димозащита и на аварийни изходи [...]"

18. Приложение III към Решение 1999/93 относно системи за удостоверяване на съответствие на врати, порти и свързаната с тях железария оправомощава CEN/CENELEC и гласи, че последните трябва да уточнят системите за удостоверяване на съответствие в съответните хармонизирани стандарти. За врати и порти това приложение гласи, че съгласно член 2, подточка i) от приложение III към Директива 89/106 ще се приложи система за удостоверяване на съответствието на продукта под формата на сертифициране на продукта от одобрен орган по сертифициране (наречена „система № 1").

Б — *Национално право*

19. В Италия монтирането и поддръжката на устройствата за отваряне на врати, които са поставени на аварийните изходи, що се отнася до сигурността в случай на пожар, са уредени с Декрет на министъра на вътрешните работи от 3 ноември 2004 г.[6]

III — Фактическа обстановка, производство по главния спор и преюдициални въпроси

20. През май 2005 г. въз основа на сключен договор с дружеството Ecorad за поставянето на три алуминиеви външни врати, предназначени да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", дружеството Carp монтира първата от тях в седалището на дружеството Ecorad.

21. Вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника" са продукти, съставени от два елемента — вратата и дръжката тип „антипаника", които се сглобяват при производството на продукта.

22. При контрол след монтирането техниците установяват в седалището на дружеството Ecorad, че вратата не отговаря на съществените изисквания на членове 2 и 3 от Решение 1999/93 и на Директива 89/106. Тогава дружеството Ecorad приема, че договорът не е бил надлежно изпълнен и не плаща за вратата. То изисква също така дружеството Carp да докаже, че вратата е отговаряла на условията на система № 1 за удостоверяване на съответствието на монтирането на вратите. Всъщност ако при монтирането не била спазена системата за удостоверяване на съответствието, дружеството Ecorad рискувало компетентният орган да му наложи санкция и да изисква смяната на монтираната врата.

23. Поради неплащане, на 1 август 2005 г. дружеството Carp подава иск пред Tribunale Ordinario di Novara в Италия (наричан по-нататък „препращащата юрисдикция") с цел да се установи неизпълнението на договора. По време на производството пред препращащата юрисдикция дружеството Ecorad потвърждава, че договорът за доставката и монтирането на врати съдържа клауза, по силата на която „вратите са съобразени с всички изисквания на общностната и националната правна уредба", и иска препращащата юрисдикция да постанови разваляне на договора за доставка на вратите поради неизпълнение на задължения.

24. Като счита, че за решаването на делото по същество е необходимо тълку-

6 – Decreto dell'Ministero dell'interno 3 novembre 2004 Disposizioni relative all'installazione ed alla manutenzione dei dispositivi per l'apertura delle porte installate lungo le vie di esodo, relativamente alla sicurezza in caso d'incendio (GURI № 271 от 18.11.2004 г.).

ване на общностното право, препращата юрисдикция решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1. Трябва ли членове 2 и 3 и приложения II и III към Решение 1999/93/ЕО да се разбират в смисъл, че те не допускат вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", да се произвеждат от конструктори (дърводелци), неспазващи условията по система № 1 за удостоверяване на съответствието?

2. В случай на положителен отговор на първия въпрос, имат ли задължителна юридическа сила разпоредбите на членове 2 и 3 и на приложения II и III към Решение 1999/93/ЕО, независимо от приетите от Европейския комитет по стандартизация (CEN) технически стандарти, считано от датата на влизане в сила на посоченото решение, по отношение на вида на процедурата за удостоверяване на съответствието, която трябва да се спазва от конструкторите (дърводелци) на врати, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника"?

3. Трябва ли членове 2 и 3 и приложения II и III към Решение 1999/93/ЕО да се считат за недействителни поради нарушаване на принципа на пропорционалността, доколкото те налагат на всички производители да спазват процедура № 1 за удостоверяване на съответствието, за да могат да поставят маркировката CE върху своите врати с дръжки тип „антипаника" (като възлагат на CEN да приеме техническите стандарти)?"

25. По време на писмената фаза на производството дружествата Carp и Ecorad, австрийското правителство и Комисията на Европейските общности представят своите становища.

26. На заседанието от 25 януари 2007 г. дружествата Carp и Ecorad, както и Комисията отговарят на въпросите на Съда.

IV — Анализ

A — *Първи преюдициален въпрос*

1. Доводи на страните

27. Дружеството Carp поддържа, че съгласно Директива 89/106 строителните продукти, произведени за трайно влагане

в строежи, каквито са вратите и портите, могат да бъдат предлагани на пазара само ако са годни за предвижданата употреба и отговарят на съществените изисквания, конкретизирани в тълкувателни документи и наложени под формата на хармонизирани стандарти.

28. Дружеството Carp подчертава, че вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", трябва да бъдат произведени по такъв начин, че да позволяват бързо отваряне откъм външната страна при обикновен натиск върху тези дръжки. Тяхната цел е да се позволи на лицата, които се намират на дадено място, да го напуснат бързо в случай на опасност. Поради тази причина те са различни от вратите с приложение при пожарозащита и димозащита, които издържат на огън. Тяхната роля е да попречат на разпространението на пожара или на дима от едно място в друго. То счита обаче, че Решение 1999/93 изисква намесата на орган по сертифициране за удостоверяване на съответствието на врати и порти с или без дръжки и за удостоверяване на съответствието на дръжката.

29. Дружеството Ecorad твърди, че от параграф 2 от приложение II към Директива 89/106, както и от Решение 1999/93 ясно произтича, че за разглежданите в това производство вид врати, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", се прилага система № 1 за удостоверяване на съответствието.

30. Австрийското правителство поддържа, че член 2, разглеждан във връзка с приложение II към Решение 1999/93, се отнася до врати, порти и прозорци с приложение при пожарозащита/димозащита и врати, порти и прозорци на аварийните изходи, както и свързаната с тях железария, но не се отнася за вратите, оборудвани с дръжка тип „антипаника" и за самите дръжки тип „антипаника". Всъщност вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", не са еднакви с вратите с приложение при пожарозащита. Освен това все още не съществуват хармонизирани стандарти за вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки „антипаника", и поради тази причина производителите, които не отговарят на изискванията на процедура № 1 за удостоверяване на съответствието, също могат да произвеждат такива врати.

31. Комисията поддържа, че Директива 89/106 и Решение 1999/93 се отнасят за строителните продукти, а не за производителите и монтьорите на тези продукти, тъй като строителните продукти са тези, които трябва да отговарят на съществените изисквания за сигурност. Система № 1 за удостоверяване на съответствието се отнася за продукта, а не за производителя, тъй като тази система удостоверява дали продуктът може да бъде използван по предназначението, за което е произведен, а не дали производителят има квалификация да произвежда такъв продукт. От друга страна, Директива 89/106 и Решение 1999/93 не са предвидени за приложение при обстоятелства като тези по главното производство, тъй като тук няма никакъв елемент с трансграничен характер. За вратите, които следва да бъдат оборуд-

вани с дръжки „антипаника“, не съществували технически спецификации, които съдържали съществени изисквания, хармонизирани стандарти, европейски технически одобрения или национални стандарти, които да са съобщени на Комисията. Единствено за дръжките тип „антипаника“ бил приет хармонизиран стандарт EN 1125 „Метални елементи в строителните конструкции — Антипаник заключващи устройства, задвижвани с хоризонтален лост — Изисквания и методи за изпитване“ (Известие на Комисията във връзка с прилагането на Директива 89/106/ЕИО) [7].

2. Съображения на генералния адвокат

32. Като въведение преди да започна анализа на първия преюдициален въпрос, трябва да отбележа ясно, че са неоснователни декларациите на Комисията, според които Директива 89/106 и Решение 1999/93 се отнасят за строителните продукти, а не за производителите или монтьорите на тези продукти, тъй като самите строителни продукти трябва да отговарят на съществените изисквания за сигурност. Директива 89/106 и Решение 1999/93 представляват разпоредби на правото. Разпоредбите на правото уреждат отношенията между субектите на правото, а не между самите обекти на правото. Те обаче могат да уреждат отношения между субектите на правото относно някои обекти на правото, към които спадат също така строителните продукти, които производителят трябва да произведе и за които той трябва да приложи процедура за удостоверяване на съответствието. Разпоредбите на двата цитирани правни акта са формулирани по такъв начин, че те уреждат отношенията между производителите и държавите-членки относно някои технически и физически характеристики на строителните продукти [8].

33. Преди да се отговори на първия въпрос, следва най-напред да се отбележи, че директивите, известни като „нов подход“ (*new approach*) [9], към които спада Директива 89/106, не дават подробни определения на всички изисквания, свързани със сигурността на даден продукт [10], а определят, например относно защитата

7 – ОВ L C 319, 14.12.2005 г., стр. 1.

8 – Тази правна теория произтича от становището, че правото урежда отношенията между правни субекти, а не между обекти на правото. Разликата между субектите на правото и обектите на правото се вижда най-ясно във вещното право. За тази цел мога да се позова, като пример, на определението за вещното право, предоставено от теоретика на словенското право проф. Juhart, според който вещното право в отношенията между частните лица урежда отношенията на собственост и на правата на разпореждане (вж. *Juhart, M., Tratnik, M., Vrenčur, R.* Stvarno pravo, Любляна, 2007 г., стр. 39). Подобна гледна точка защитават проф. Larenz и проф. Wolf, които твърдят, че вещното право урежда правата на частните лица, свързани със собствеността (*Larenz, K., Wolf, M.* Allgemeiner Teil des Bürgerlichen Rechts, девето издание, Мюнхен, 2004 г., стр. 12).

9 – За общ преглед на директивите с нов подход вж. статиите на *Klindt, T.* Der „new approach“ im Produktsrecht des europäischen Binnenmarkts: Vermutungswirkung technischer Normung, EuZW 5/2002, стр. 133—136 и *Langner, D.* Technische Vorschriften und Normen, в *Dauses, M. (ur.)* Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts, том 1, Мюнхен, 2004 г., точки 55—105.

10 – *Röhl, H.-C., Schreiber, Y.* Konformitätsbewertung in Deutschland, Konstanz, 2006 г., **http://www.ub.uni-konstanz.de/kops/volltexte/2006/1933/**, стр. 49.

на потребителите, абстрактно ниво на сигурност, което този продукт следва да достигне [11].

34. Директива 89/106 се различава по своята структура от другите директиви с нов подход по-специално поради факта, че по съществото си тя се ограничава с посочване на процедурите. Съществените изисквания [12] по отношение на строителните продукти са конкретизирани в тълкувателни документи, както и в хармонизирани стандарти или в насоките за европейските технически одобрения въз основата на тези документи [13]. Следва също така да се отбележи, че за разлика от другите директиви с нов подход Директива 89/106 гласи, че приетите въз основа на тази директива хармонизирани стандарти ще придобият, след тяхното публикуване и след изтичането на преходния период, обвързващ характер за държавите-членки [14]. Според доктрината Директива 89/106 се прилага единствено постепенно с изготвянето на хармонизирани стандарти за отделните продукти или за група от продукти. До влизането на тези норми в сила се прилага действащото национално право [15]. Поради тази причина не е възможен анализ на процедурата за удостоверяване на съответствието на строителните продукти, така както е определена в Решение 1999/93, без да се направи кратък преглед на общностната техническа уредба.

35. Когато даден производител пусне продукт за първи път на пазара, за този продукт се прилагат всички законодателни актове на Общността, свързани със свободното движение на стоките във вътрешния пазар [16]. Тези законодателни актове уреждат по-специално три области: техническите стандарти и разпоредби, достъп до пазара и контролиране на пазара [17]. Те включват също разпоредбите относно техническата сигурност на продуктите [18].

36. Когато произвежда или изработва по друг начин продукти, които ще бъдат пуснати в обръщение, производителят

11 – *Klindt.* Der „new approach" im Produktsrecht des europäischen Binnenmarkts: Vermutungswirkung technischer Normung, стр. 134.

12 – В своето заключение по дело C-254/05 генералния адвокат Mazák твърди, че главната характеристика на съществените изисквания, които се съдържат в приложенията на директивите с нов подход, е, че те определят само резултата, който следва да се постигне, и рисковете, които трябва да се избегнат, без да предвиждат технически способи за постигането на тази цел (Заключение от 8 февруари 2007 г. по дело Комисия/Белгия (C-254/05, висящо пред Съда, точка 33).

13 – *Langner.* Technische Vorschriften und Normen, точка 69.

14 – Заключение на генералния адвокат Mazák по дело Комисия/Белгия (посочено по-горе в бележка под линия 12, точка 33).

15 – *Langner.* Technische Vorschriften und Normen, точка 69.

16 – *Klindt.* Der „new approach" im Produktsrecht des europäischen Binnenmarkts: Vermutungswirkung technischer Normung, стр. 133.

17 – *Röhl, Schreiber.* Konformitätsbewertung in Deutschland, стр. 49. Авторите подчертават, че изискванията, на които трябва да отговаря продуктът на ниво технически стандарти, са определени по абстрактен начин. Достъпът на всеки продукт до пазара се урежда за всеки сектор, докато свързаните с този продукт рискове са уредени в сектора на контролирането на пазара.

18 – *Klindt.* „Spielzeugleuchten" an der Schnittstelle zwischen Niederspannungs-Richtlinie, Spielzeug-Richtlinie und technischer Normung, EuzW 14/1998, стр. 426. Авторът счита, че предмет на тези разпоредби е превантивната техническа защита на потребителите и ползвателите.

има избор между два метода за осигуряване на съответствието на своите продукти с техническите и физически изисквания съгласно техническите разпоредби. Основно, според първия метод продуктът може да бъде произведен в съответствие с техническите стандарти [19]. Според втория метод продуктите могат да бъдат произведени по такъв начин, че те самите да отговарят на съществените изисквания, определени в специална разпоредба [20], по-специално в приложенията към директивите за техническо хармонизиране. Тази констатация не се прилага, ако стандартите имат задължителен характер.

37. За продуктите, произведени в съответствие с техническите хармонизирани стандарти, се прилага оборима презумпция за съответствие с изискваните технически и физически характеристики, както е предвидено в техническата правна уредба, и по-специално в директивите за техническо хармонизиране. При съдебен спор тежестта на доказване на несъответствието на продукта тежи върху насрещната страна [21], а не върху производителя.

38. По настоящото дело не е оспорвано, както Комисията и дружество Carp подчертават, че хармонизираните стандарти за вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", все още не са приложими. Въз основа на предоставен от Комисията мандат [22] на 3 февруари 2006 г.. CEN [23] приема хармонизиран стандарт EN [24] 14351-1:2006, който съдържа съществените изисквания за вратите, портите, прозорците и капаците. Този хармонизиран стандарт ще започне да се прилага на 1 януари 2009 г. Като се има предвид общият принцип на

19 – Член 1, параграф 4 от Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 година за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 23, стр. 207) гласи, че „стандарт" означава техническа спецификация, одобрена от одобрен орган по стандартизацията, за многократно или продължително приложение, и с който стандарт не е задължително да има съответствие. Съществуващите видове стандарти са международни, европейски и национални стандарти.

20 – *Aubry-Caillaud F.* La libre circulation des marchandises nouvelle approche et normalisation européenne, Париж, 1998 г., стр. 216. Авторът твърди, че продуктът трябва и в двата случая да спазва задължителните разпоредби.

21 – В доктрината се отбелязва, че прилагането на хармонизирани стандарти не е задължително. При възникване на съдебен спор тежестта на доказване е върху производителя. Ако същият не прилага даден хармонизиран стандарт при производството на своите продукти, той трябва да докаже, че неговият продукт спазва предвидените в директивите съществени изисквания. Поради тази причина доктрината настоява страните по спора да разгледат най-напред дали за спорния продукт съществуват хармонизирани стандарти. Дори и ако хармонизираните стандарти действително съществуват, при все това е необходимо да се провери дали те спазват всички изисквания на директивата. Това доказателство се извежда чрез метода за контрол на съответствието (*Dubois, L., Blumann, C.* Droit matériel de l'Union européenne, трето издание, Париж, 2004 г., стр. 290, *Langner.* Technische Vorschriften und Normen, точка 44, както и *Röhl, Schreiber.* Konformitätsbewertung in Deutschland, стр. 49 и 50).

22 – Mandate M/101 to CEN/CENELEC concerning the Execution of Standardisation Work for Harmonized Standards on Doors, Windows, Shutters and Related Building Hardware.

23 – CEN е абревиатура на *Европейски комитет по стандартизация.* Става въпрос за организация под правната форма на международна асоциация с нестопанска цел по белгийското право със седалище в Брюксел и създадена през 1961 г. от националните организации по стандартизация на държавите-членки от ЕИО, както и от страните, участнички в ЕАСТ.

24 – EN е абревиатура на European Norm.

правото *tempus regit actum*, този стандарт не би могъл да се разглежда като приложимо право по настоящото дело. Съдебната практика на Съда допуска дерогиране от принципа *tempus regit actum* в областта на техническите предписания [25]. Така по делото *Unilever Italia* [26] Съдът поддържа, че в граждански процес между две страни относно договорни права и задължения националната юрисдикция трябва да откаже да приложи национална техническа разпоредба, приета през периода, когато такова приемане трябва да се отложи съгласно член 9 от Директива 83/189/ЕИО на Съвета от 28 март 1989 година за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и регламенти (ОВ L 109, стр. 8), изменена с Директива 94/10/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 март 1994 г. (ОВ L 100, стр. 30) (наричана понататък „Директива 83/189“).

39. Трябва обаче да се подчертае, че делото Unilever Italia се е отнасяло за технически предписания. Освен това Съдът изрично е потвърдил в това решение, че делото не се е отнасяло до пропуск да се транспонира в предвидения срок в националното право директива, с която се предоставят права на частните лица. По делото Unilever Italia Директива 83/189 не е определила материалното съдържание на правната норма, която националният съдия трябвало да приложи при решаването на разглеждания спор. Тази директива не е предоставяла нито права, нито задължения за частните лица [27]. При все това националната разпоредба, италианският закон № 313, по очевиден начин нарушила процесуалните разпоредби на Директива 83/189, които предвиждали срок, по време на който държавите-членки не трябвало да приемат подобни разпоредби.

40. Доколкото все още не се прилагат хармонизираните стандарти за вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника“, е необходимо посредством специалната процедура за сертификация да се прецени дали тези врати съответстват на съществените изисквания на приложение I към Директива 89/106. Тази директива не урежда ясно и изчерпателно процедурите за сертифициране и за удостоверяване на съответствието. Въз основа на член 20 от Директива 89/106 и съвместно с Постоянния комитет по строителството Комисията определя за всеки строителен продукт най-подходящия метод за удостоверяване на съответствието [28]. При-

25 – Член 1, параграф 9 от Директива 98/34/ЕО гласи, че „технически регламент“ представлява технически спецификации и други изисквания, включително и съответните административни разпоредби, съблюдаването на които е задължително, юридически или фактически, в случай на продажба или употреба в държава-членка или в по-голяма част от нея, както и законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, които забраняват производството, вноса, продажбата или употребата на даден продукт.

26 – Решение от 26 септември 2000 г. по дело Unilever Italia (C-443/98, Recueil, стр. I-7535). Главното гражданскоправно производство пред италианската юрисдикция се отнасял до спор между Central Food и Unilever Italia. На 29 септември 1998 г. Unilever Italia доставя по поръчка на Central Food 648 литра маслиново масло. При прегледа на стоката на 30 септември 1998 г. Central Food прави възражение, че е налице съществен дефект и информирало Unilever Italia, че доставеното масло не е етикетирано в съответствие с италианските разпоредби — закон № 313, публикуван в GURI на 29 август 1998 г. и влязъл в сила на деня, следващ публикацията — то отказва плащане и изисква от Unilever Italia да вдигне доставеното масло от неговия склад.

27 – Решение, посочено по-горе в бележка под линия 26, точка 51).

28 – *Langner,* Technische Vorschriften und Normen, точка 73.

ложение III към Директива 89/106 определя единствено методите за оценка на съответствието [29], които могат след това да се комбинират при прилагане на методи за удостоверяване на съответствието за даден продукт. При все това точка 2 от приложение III към Директива 89/106 определя различни методи за удостоверяване на съответствието, които съдържат различни комбинации от методи за контрол на съответствието. Сами по себе си тези методи не са обвързващи [30], тъй като Комисията може в решението си относно удостоверяване на съответствието на строителни продукти да определи друга комбинация от процедури за удостоверяване на съответствието. По принцип решението на Комисията относно избора на процедурата или на процедурите за удостоверяване на съответствието се приема едновременно с решението за възлагането на мандат за хармонизираните стандарти [31].

41. Решение 90/683/ЕИО [32] предвижда, че индустриалните продукти, които се уреждат от директивите за техническо хармонизиране, могат да бъдат пуснати на пазара само ако производителят им е поставил маркировката CE.

42. Това решение е отменено и заменено от Решение 93/465/ЕИО [33], което съдържа аналогични разпоредби [34] относно маркировката CE. По силата на Решение 93/465/ЕИО съществената цел на процедурата за удостоверяване на съответствието е държавните органи да могат да гарантират, че пуснатите на пазара продукти отговарят на изискванията, определени с разпоредбите на директивите, по-специално по отношение на здравето и безопасността на ползвателите и потребителите [35]. Тези разпоредби на директивите се намират по-специално в приложенията, съдържащи съществените изисквания, и тези изисквания са задължителни [36]. В качеството си на общо правило Решение 93/465/ЕИО предвижда, че продуктът трябва да се подложи на два етапа на контрол на съответствието, които са етапа на разработката на продукта и етапа на производството, като продуктът може да бъде пуснат на пазара

29 – Точка 1 от приложение III към Директива 89/106 определя процедурите за контрол на съответствието: първоначално изпитване на прототип на продукта от производителя или от одобрен орган; изпитване на пробни образци от производството, взети в съответствие със съставен от производителя или от одобрения орган за изпитването тестови график; изпитване по искане на одитор на взети от фабриката, от пазара или от строителната площадка пробни образци, извършвано от производителя или от одобрен орган; изпитване от производителя или от одобрен орган на пробни образци от партида, която е подготвена за доставяне или вече е доставена; фабричен производствен контрол; първоначално инспектиране на фабриката и на фабричния производствен контрол от одобрен орган; постоянен надзор, обследване и оценка на фабричния производствен контрол от одобрен орган.

30 – *Langner.* Technische Vorschriften und Normen, точка 73.

31 – *Langner.* Technische Vorschriften und Normen, точка 73.

32 – Решение 90/683/ЕИО на Съвета от 13 декември 1990 година относно модулите за различните фази на процедурите за оценяване на съответствието, които са предназначени за използване в директивите за техническо хармонизиране (ОВ L 380, стр. 13).

33 – Решение 93/465/ЕИО на Съвета от 22 юли 1993 година относно модулите за различните фази на процедурите за оценяване на съответствието и правилата за поставяне и използване на маркировката за съответствие CE, които са предназначени за използване в директивите за техническо хармонизиране (ОВ L 220, 30.8.1993 г., стр. 23).

34 – При анализа на наказателните разпоредби от френската правна уредба френската доктрина констатира, че пускането на пазара на продукт, който не носи маркировката за съответствие CE, когато би трябвало да носи тази маркировка, представлява престъпление (Inforeg: Le marquage CE: cahier pratique, Cahiers de droit de l'entreprise, 1/2006, стр. 79 и 81).

35 – Насоки I A, буква а) от Решение 93/465.

36 – Генералният адвокат Mazák твърди, че съществените изисквания за разлика от техническите стандарти са задължителни (Заключение по дело Комисия/Белгия, посочено по-горе в бележка под линия 12, точка 33).

единствено при положителни резултати [37]. Поради тази причина можем да говорим за задължителни процедури за контрол на съответствието.

43. От текста на член 2, параграф 1 на Директива 89/106 ясно следва, че строителните продукти могат да бъдат пуснати в обръщение само ако отговарят на съществените изисквания. При все това от член 4, параграф 6 във връзка с член 4, параграф 2 от директивата произтича, че поставената маркировка CE върху строителния продукт означава, че този продукт отговаря на съществените изисквания. Доктрината също така отбелязва за строителните продукти, че те могат да бъдат пуснати в обръщение само ако носят маркировката CE [38]. Маркировката CE означава, че продуктът може законно да се пусне на пазара в Общността [39].

44. Отговорът на въпроса как да се определи дали даден строителен продукт отговаря на съществените изисквания на приложение I към Директива 89/106 е даден в Решение 1999/93. Съответствието на врати и порти, с или без свързаната с тях железария, за приложение при пожарозащита/димозащита и на аварийните изходи, се удостоверява съгласно член 2 от Решение 1999/93 в рамките на процедура, в която участват, при оценката и надзора на производствения контрол или на самия продукт, освен производителят, който управлява система за фабричен производствен контрол, също така орган по сертификация. Приложение III към Решение 1999/93 предвижда изрично система № 1 за удостоверяване на съответствието за врати и свързаната с тях железария, с предвидено приложение при пожарозащита/димозащита и на аварийни изходи.

45. Накрая остава да се определи дали вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника“, са врати и порти с или без свързаната с тях железария за приложение при пожарозащита/димозащита и на аварийни изходи по смисъла на приложения II и III към Решение 1999/93.

46. По време на съдебното заседание дружествата Ecorad и Carp изрично потвърждават, в отговор на въпроса на Съда, че разглежданите врати, оборудвани с дръжки тип „антипаника“, са комбинирани продукти, съставени от самите врати и дръжките тип „антипаника“. Тези продукти служат за бързото евакуиране на сградите. Дружествата Ecorad и Carp вече са потвърдили, че от 2003 г. дръжките трябва да имат своя собствена маркировка CE. В отговор на конкретен въпрос на Съда дружеството Carp и Комисията потвърждават също, без дружеството Ecorad да оспори този

37 – Насоки I А, букви а), б) и в) от Решение 93/465/ЕИО на Съвета.

38 – *Rocco, G.* L'etichettatura dei prodotti in commercio, Santarcangelo di Romagna, 2006 г., стр. 132.

39 – *Finke, K.* Die europäische technische Normung, в *Reichel, C., Schneider, H., Weyer, H. (ur.)* Beiträge zum deutschen und europäischen Energierecht: Festschrift für Professor Dr. jur. Jürgen F. Baur zum 60. Geburtstag, Baden-Baden 1998 г., стр. 141(147), *Aubry-Caillaud.* La libre circulation des marchandises nouvelle approche et normalisation européenne, стр. 218.

довод, че вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", взети като едно цяло, т.е. общият продукт, който ще служи като външна врата[40] за аварийните изходи или ще служи в своето единство като врата за напускане на сграда при спешни случаи, трябва също да носят маркировката CE.

47. Най-важен при описанието на вратите, които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", каквито са вратите, оборудвани с железарии и инсталирани на аварийните изходи по смисъла на Решение 1999/93, е доводът на дружествата Ecorad и Carp, които потвърдиха в съдебното заседание, че продадените врати, предмет на спора в главното производство, служат като външни врати за целите на бързо евакуиране на сграда, както и отчасти доводът на дружеството Ecorad, изтъкнат в съдебното заседание, че вратите са предназначени за напускане на сграда при спешни случаи. Фактът, че спорните врати, произведени от дружеството Carp, са предназначени да бъдат инсталирани като външни врати с цел бързо евакуиране на сграда, е достатъчен този продукт да може да се включи в абстрактното понятие за врата със свързаната с нея железария, инсталирана на аварийните изходи по смисъла на приложения II и III към Решение 1999/93.

40 – Под външни врати ние разбираме врати, които се намират на изхода на сградите.

48. Следователно предлагам на Съда да отговори на първия зададен от Tribunale ordinario di Novara въпрос в смисъл, че разпоредбите на членове 2 и 3 и на приложения II и III към Решение 1999/93 трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че вратите, които се намират на изхода на сграда и които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", но които не са удостоверени по система № 1 за удостоверяване на съответствието, не могат да бъдат пуснати на пазара.

Б — *Втори преюдициален въпрос*

1. Доводи на страните

49. Дружеството Carp счита, че Решение 1999/93 е адресирано единствено до държавите-членки и че то не поражда никакво задължително действие между частните лица, тъй като съгласно член 249 ЕО то е обвързващо само за своите адресати. С приемането на тази разпоредба Комисията само е изпълнила своето задължение да определи система за удостоверяване на съответствието за различните видове врати на основата на Директива 89/106, тъй като по този начин тя е определила вида процедура, която да се използва за удостоверяване на съответствието на един продукт или на група от продукти с Директива 89/106. Комисията дава мандат на CEN да установи технически стандарти, на основата на който същият определя, посредством техническите спецификации, съществените

изисквания за даден продукт и в същото време определя процедурата за удостоверяване на съответствието. След приемане на хармонизирания стандарт държавите-членки го транспонират в техния правен ред. Едва в момента на това транспониране техническите спецификации стават задължителни за производителите.

50. Дружеството Ecorad подчертава, че с приемането на Решение 1999/93 Комисията е приложила член 13, параграф 4 от Директива 89/106. В допълнение относно самото действие на решението Ecorad твърди, като се позовава на член 249 ЕО, че решението има обвързващо действие и че то е задължително в своята цялост за онези, до които е адресирано. Адресирано до държавите-членки решение е в известна степен аналогично на директива, тъй като с него се изисква от държавите-членки точно определено поведение, както и неговото транспониране в тяхното национално право. Ако това решение съдържа пряко приложими разпоредби, последните имат непосредствено действие в националното право.

51. Според Ecorad Решение 1999/93 било прието с оглед на изработването на технически стандарт, който може да има последици за правата на частните лица. Това решение определя процедура за удостоверяване на съответствието за група от продукти. Вярно е, че държавите трябва да транспонират в тяхното право хармонизирания стандарт, след като той бъде приет, дори и Решение 1999/93 вече да поражда правни последици. Решенията, адресирани до частните лица, са сами по себе си пряко приложими и имат непосредствено действие вътре в държавите. Решение 1999/93 е правнообвързващо и пряко приложимо за производителите на италианския пазар.

52. Австрийското правителство счита, че не е необходимо да се отговаря на втория въпрос.

53. Комисията счита, че член 2 и приложение II към Решение 1999/93 се прилагат ако съществуват технически спецификации по смисъла на Директива 89/106. Тя обаче приема, че член 3 и приложение III към Решение 1999/93 не са прилагат, тъй като липсват хармонизирани стандарти. По време на съдебното заседание в отговор на конкретен въпрос на Съда Комисията изтъква още, че Решение 1999/93 не поражда обвързващо действие между частните лица. Последните могат единствено да се позоват на националните разпоредби, които транспонират това решение.

2. Съображения на генералния адвокат

54. Най-напред следва да се отбележи, че на практика решението на Комисията

относно избора на метод или на методи за удостоверяване на съответствието е било прието едновременно с решението за възлагане на мандат за стандартите [41] и е адресирано до държавите-членки.

55. Член 249 ЕО изброява видовете законодателни актове на Общността [42]. Четвъртият параграф от този член гласи, че решението е акт, който е задължителен в своята цялост за онези, до които е адресиран. Така този член определя единствено правното действие на решението, но не и неговото правно естество. Това е причината, поради която въпросът на препращащата юрисдикция дали разпоредбите на членове 2 и 3, както и на приложения II и III към Решение 1999/93 са правнообвързващи, трябва да се възприема в смисъл дали това решение има непосредствено действие. Като се има предвид третият поставен пред препращащата юрисдикция въпрос, то вторият въпрос не може да се тълкува a contrario като въпрос относно действителността на решението. Следователно е необходимо да се провери дали решението, адресирано до всички държави-членки, има непосредствено действие и дали това непосредствено действие е вертикално или хоризонтално.

56. Относно непосредственото действие на законодателните актове в общностното право се прави разграничение между пълно непосредствено действие и частично непосредствено действие. Пълното непосредствено действие означава, че актът на общностното право поражда права в отношенията между частните лица (*хоризонтално непосредствено действие*), права в отношенията между частно лице и държава-членка (*възходящо вертикално непосредствено действие*) и права на държавата в отношенията между държава и частно лице (*низходящо вертикално непосредствено действие*). Частичното непосредствено действие поражда права за частното лице само в отношенията с държавата-членка (*възходящо вертикално непосредствено действие*) [43].

57. Съгласно член 249 ЕО адресатите на решение могат да бъдат частни лица, държава-членка или всички държави-членки [44].

58. Ако адресатите на едно решение са определени частни лица, то решението, прието въз основа на четвъртия параграф на член 249 ЕО, може да се сравни с административен акт [45]. Ето защо доктрината счита, че адресираното до определени частни лица решение е инди-

41 – *Langner.* Technische Vorschriften und Normen, точка 73.

42 – *Schmidt G.* във *von der Groeben/Schwarze.* Член 249 ЕО, точки 15 и 16.

43 – *Sauron, J.-L.* L'application du droit de l'Union européenne en France, второ издание, Париж, 2000 г., стр. 39 и 40. Авторът счита, че при определени условия директивите и решенията имат единствено възходящо вертикално непосредствено действие.

44 – *Oppermann, T.* Europarecht, трето издание, Мюнхен, 2005 г., стр. 169, *Fischer, H. G.* Europarecht, трето издание, Мюнхен, 2001 г., стр. 79, *Öhlinger, T., Potacs, M.* Gemeinschaftsrecht und staatliches Recht, трето допълнено издание, Виена 2006 г., стр. 12, *Blumann, C., Dubois, L.* Droit institutionnel de l'Union européenne, второ издание, Париж, 2005 г., стр. 416, *Greaves, R.* The nature and Binding Effect of Decisions under Article 189 EC, European Law Review, 21(1996), стр. 3 (3 и 4), *Mager, U.* Die staatengerichtete Entscheidung als supranationale Handlungsform, Europarecht 36(2001), стр. 661 (663).

45 – Разбира се, този аргумент важи само в правните системи, в които административният акт е индивидуален юридически акт, както е в Германия, Австрия и в Словения (вж. *Schütz, H.-J., Bruha, T., König, D.* Casebook Europarecht, Мюнхен, 2004 г., стр. 156).

видуален законодателен акт [46], който не притежава общо и абстрактно действие [47]. Тъй като решението, което е адресирано до частно лице или до определени частни лица не се нуждае от вътрешен законодателен акт, с който държавите-членки да транспонират неговото съдържание в националното право, в отношенията между адресатите и държава-членка [48] това решение може да има непосредствено действие, на което адресатите му могат да се позоват в производствата пред националните юрисдикции [49].

59. С оглед на неговото действие решение, адресирано до всички държави-членки, представлява акт с общ характер [50]. Съдържанието на Решение 1999/93 е по-сходно до това на директива, отколкото до съдържанието на колективно решение, [51] с което се регламентират индивидуални отношения [52].

60. Ако решение, което е прието от институциите има за предмет хармонизирането в прилагането на общностното право, то такова решение е по принцип адресирано до всички държави-членки. Действието на такова решение в държа-

46 – *Blumann, Dubois.* Droit institutionnel de l'Union européenne, стр. 419.

47 – *Lenaerts, K., van Nuffel, P., Bray, R.* Constitutional Law of the European Union, второ издание, Лондон, 2006 г., стр. 780 и 781, *van Raepenbusch, Sean.* Droit institutionnel de l'Union européenne, четвърто издание, Брюксел, 2005 г., стр. 373. Последният автор подчертава, че често е много трудно да се направи разграничение между нормативен акт и колективно решение, което е адресирано до всички държави-членки. В немската доктрина се защитава становището, че с решението като инструмент член 249, параграф 4 ЕО дава на разположение на институциите и на органите на Общността законодателен акт с обвързваща сила за уреждане на индивидуални случаи (*Schütz, Bruha, König.* Casebook Europarecht, стр. 156).

48 – *Schütz, Bruha, König.* Casebook Europarecht, стр. 167, *Schmidt G.* във *von der Groeben/Schwarze.* Член 249 ЕО, точка 46.

49 – *Jacqué, J.-P.* Droit institutionnel de l'Union européenne, трето издание, Париж, 2004 г., стр. 575.

50 – Доктрината счита, че решенията, адресирани до всички държави-членки са „почти законодателни актове", тъй като те съдържат по принцип задължения за държавите-членки в полза на обществеността, а не в полза на определени лица (вж. *Greaves.* The nature and Binding Effect of Decisions under Article 189 EC, стр. 4 и 10). Друга част от доктрината счита, че поради тяхното сходство с директивите хоризонталното действие на решенията, адресирани до всички държави-членки, не се прилага в отношенията между частните лица (*Jacqué.* Droit institutionnel de l'Union européenne, стр. 575). Немската правна доктрина счита, че подобно на директивите, ограниченията на вертикалното непосредствено действие в отношенията с частните лица се прилага също за решенията, които са адресирани до държава-членка (*Vogt, M.* Die Rechtsform der Entscheidung als Mittel abstrakt genereller Steuerung, в *Schmidt-Assmann, E., Schöndorf, B. (ur.)* Europäische Verwaltungsverbund, Tübingen 2005 г., стр. 232).

51 – Колективното решение има множество адресати, но всъщност то представлява поредица от индивидуални решения (Заключение на генералния адвокат Langange от 20 ноември 1962 г. по дело Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes и др./Съвет, Решение от 14 декември 1962 г., 16/62 и 17/62, Recueil, стр. 930). От тази гледна точка е интересно да се направи сравнение с определението на колективното решение в словенския правен ред. Така член 217, параграф 1 от словенския закон за общото административно производство определя колективното решение както следва: „Когато едно дело засяга голям брой определени лица, е възможно да се приеме единствено решение за всички тези лица; лицата трябва да бъдат посочени поименно в диспозитива на решението и при излагане на мотивите на решението трябва да се направи позоваване на всяко частно лице."

52 – *Blumann, Dubois.* Droit institutionnel de l'Union européenne, стр. 420. Авторите посочват, че по причина на „законодателната същност", т.е. на тяхното общо действие, решенията на Комисията, адресирани до всички държави-членки, се публикуват на практика в *Официален вестник на Европейския съюз*, макар и член 254 ЕО да не предвижда такова публикуване. Лингвистичният анализ на член 254 ЕО показва, че в *Официален вестник* се публикуват само решенията, приети от Парламента и от Съвета в рамките на процедурата за съвместно вземане на решения въз основа на член 251 ЕО, но не и общите решения на Комисията, които са адресирани до всички държави-членки.

вите-членки е общо и абстрактно [53]. Ако направим сравнение на тази ситуация с националното право, решение на институция на Общността, което е адресирано до всички държави-членки, е аналогично по своето съдържание на инструкция, адресирана от правителството до администрацията с цел изпълнение на разпоредба. Държавите-членки трябва да транспонират такова решение в националното право. Членове 1 и 2 от Решение 1999/93 налагат също така на практика на държавите-членки начина, по който следва да се приложи Директива 89/106 в процедурата за удостоверяване на съответствието на вратите, прозорците, капаците, преградите, портите и железария. При все това тези разпоредби са наложили ясно и безусловно на държавите-членки начина, по който да се проведе процедурата за удостоверяване на съответствието за врати, прозорци, капаци, прегради, порти и железария. Поради тази причина съдържанието на членове 1 и 2 е аналогично на това на директива.

61. Съдът е постановил, че „решенията, адресирани до държавите-членки, са задължителни за всички органи на държавата, до които са адресирани, включително съдилищата. От това следва, че съгласно принципа за примат на общностното право [...] националните съдилища трябва да се въздържат да прилагат всяка национална разпоредба, чието изпълнение може да накърни изпълнението на решение на Общността“ [54].

62. При спазване на определени условия решенията, които са адресирани до всички държави-членки, имат непосредствено действие, в резултат на което трети лица могат също да се позоват на тях пред съдилищата [55].

53 – *Mager, U.* Die staatengerichtete Entscheidung als supranationale Handlungsform, стр. 664. Авторът отбелязва, че поради тази причина съдържанието на решение, адресирано до всички държави-членки, и това на директива съвпадат. В свое определение от 25 май 2004 г. по дело Schmoldt и др./Комисия (T-264/03, Recueil, стр. II-1515, точка 94) Първоинстанционният съд е констатирал, че Решение 2003/312/ЕО на Комисията от 9 април 2003 година за публикуването на справочни данни за стандартите, свързани с топлоизолационни продукти за сгради, геотекстил, неподвижни пожарогасителни инсталации и гипсови блокове в съответствие с Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ L 114, 8.5.2003 г., стр. 50; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 39, стр. 165), адресирано до всички държави-членки, представлява акт с „общ характер“. Това адресирано до всички държави-членки решение е прието въз основа на член5, параграф 1 от Директива 89/106, който гласи, че когато една държава-членка или Комисията са на мнение, че хармонизираните стандарти или европейските технически одобрения, или упълномощаванията не отговарят на разпоредбите на членове 2 и 3, държавата-членка или Комисията уведомява Комитета, посочен в член 19, като излага своите аргументи. Комитетът спешно изразява своето становище. Като взема предвид становището на Комитета и след консултации с Комитета, учреден с Директива 83/189/ЕИО, когато става въпрос за хармонизирани стандарти, Комисията информира държавите-членки дали въпросните стандарти или одобрения трябва да бъдат отменени по силата на публикуваните текстове съгласно член 7, параграф 3. Първоинстанционният съд отхвърля жалбата, тъй като жалбоподателят не успява да докаже, че е лично засегнат. С Определение от 16 септември 2005 г. по дело Schmoldt и др./Комисия (C-342/04 P, непубликувано в Recueil) Съдът обявява жалбата срещу определението на Първоинстанционния съд за частично недопустима и я отхвърля частично.

54 – Решение от 21 май 1987 г. по дело Albako (249/85, Recueil, стр. 2345, точка 17). В това дело Съдът постановява решение по спор между производител на маргарин и германската интервенционна земеделска агенция по повод на предприето от немския орган действие въз основа на решение на Комисията относно продажбите на масло.

55 – *Schmidt, G.* във *von der Groeben/Schwarze.* Член 249 ЕО, точка 46. Доктрината обаче подчертава, че непосредственото действие на адресираните до държавите-членки решения трябва да се разгледа също от гледна точка на естеството, контекста и съдържанието на въпросното решение, тъй като то трябва да е от такова естество, че да може да породи непосредствено действие в правоотношенията между адресата и третите лица (*Lenaerts, van Nuffel, Bray.* Constitutional Law of the European Union, стр. 781). Една част от немската доктрина счита дори, че решенията, които са адресирани до държавите-членки, получават непосредствено действие при същите условия (*die gleichen Voraussetzungen*) както директивите. (*Schütz, Bruha, König.* Casebook Europarecht, стр. 167). При все това не мога да одобря израза „при същите условия“, по-специално след анализа на Решение от 5 април 1979 г. по дело Ratti (148/78, Recueil, стр. 1629), Решение от 19 януари 1982 г. по дело Becker (8/81, Recueil, стр. 53) и Решение от 20 септември 1988 г. по дело Oberkreisdirektor des Kreises Borken (190/87, Recueil, стр. 4689). От тези решения е видно, че ако дадена директива е правилно транспонирана в националното право, нейното действие ще се разпростре върху частните лица посредством приетите от държавата-членка мерки за нейното прилагане. Проблем възниква единствено когато държавата-членка не е приложила правилно директивата, в частност ако разпоредбите на директивата не са били приложени въпреки изтичането на срока за транспониране или ако те пораждат права в полза на частните лица в отношенията им с държавата. В такъв случай въз основа на параграф 3 на член 249 ЕО и на член 10 ЕО частните лица имат правото да се позоват пред съдилищата — в отношенията си с държавата-членка, която не е транспонирала или не е осигурила правилно транспониране на директивата — на безусловна и достатъчно ясна разпоредба от нея.

63. От началото на 70-те години съдебната практика е развила идеята, че „би било несъвместимо с обвързващото действие, което член 189 [56] признава на решението, да се изключи по принцип възможността на наложеното с него задължение да се позоват засегнатите лица; в частност в случаите, в които общностните власти биха задължили с решение държава-членка или всички държави-членки да приемат определено поведение, то полезното действие (*effet utile*) на такъв акт би било отслабено, ако правните субекти в тази държава са възпрепятствани да се позоват на него пред съдилищата и националните юрисдикции са възпрепятствани да го вземат предвид в качеството на елемент от общностното право; макар действието на решение да може да не е идентично с това на подзаконова разпоредба, тази разлика не изключва крайния резултат, състоящ се от правото на правните субекти да се позоват на това решение пред съдилищата, който е същият като резултата от пряко приложима подзаконова разпоредба“ [57].

64. За да може адресирано до държавите-членки решение да бъде пряко приложимо, наложеното на държавата-членка задължение, произтичащо от това решение, трябва да бъде „безусловно и достатъчно точно и ясно, за да може да породи непосредствено действие в отношенията между държавите-членки и техните правни субекти“ [58]. „Фактът, че дадено решение позволява на държавите-членки, които са неговите адресати, да се отклонят от ясните и точни разпоредби на същото това решение, сам по себе си не може да лиши тези разпоредби от непосредствено действие. В частност подобни разпоредби могат да имат непосредствено действие, когато използването на така признатите възможности за дерогиране подлежи на съдебен контрол“ [59].

65. При прегледа на цитираната съдебна практика може да се констатира, че що се отнася до решенията, същата разглежда единствено вертикалното възходящо непосредствено действие, т.е. правото на частното лице да се позове по отношение на държава-членка на решение, адресирано до държава-членка или до държавите-членки. В настоящото дело не се оспорва, че в съдебен спор с италианските публични власти, т.е. с италианската държава, относно спазването на съществените изисквания за вратите,

56 – Понастоящем член 249 ЕО.

57 – Решение от 6 октомври 1970 г. по дело Grad (9/70, Recueil, стр. 825, точка 5), Решение от 21 октомври 1970 г. по дело Lesage (20/70, Recueil, стр. 861, точка 5) и Решение от 21 октомври 1970 г. по дело Haselhorst (23/70, Recueil, стр. 881, точка 5).

58 – Решение по дело Grad (посочено по-горе в бележка под линия 57, точка 9). По това дело Съдът е отсъдил, че Решение 65/271/ЕИО на Съвета от 13 май 1965 година относно хармонизиране на някои разпоредби, имащи отражение върху конкуренцията в областта на железопътния, автомобилния и вътрешноводния транспорт (ОВ 88, 1965 г., стр. 1500) — което забранява на държавите-членки кумулативното прилагане на общата система за данък върху оборота и специалните режими на данък, който се събира вместо данъка върху оборота — може да породи непосредствено действие в отношенията между държавите-членки, до които е адресирано решението и частните лица, и то може да предостави на последните правото да се позоват на това решение пред националните юрисдикции.

59 – Решение от 10 ноември 1992 г. по дело Hansa Fleisch (C-156/91, Recueil, стр. I-5567, точка 15). В това дело Съдът се позовава — относно непосредственото действие на решение за облагане, наложено по повод на здравна инспекция и контрол на прясно месо въз основа на Директива 85/73/ЕИО на Съвета от 29 януари 1985 година относно финансирането на здравните инспекции и контрол на прясно месо и птиче месо (ОВ L 32, стр. 14; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 5, стр. 12) — на Решение от 4 декември 1974 г. по дело van Duyn (41/74, Recueil, стр. 1337), в което Съдът се произнася също относно вертикалното възходящо непосредствено действие на директивите.

които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника“, дружеството Carp би могло да се позове на разпоредбите на Решение 1999/93. В разглежданото дело обаче става въпрос за граждански спор между две частни лица. Следователно става въпрос за хоризонталното непосредствено действие на Решение 1999/93, което е адресирано до всички държави-членки.

66. Доктрината счита, че решенията, които са адресирани до всички държави-членки, нямат хоризонтално непосредствено действие [60]. Тя достига до този извод въз основа на довода, че съдебната практика относно хоризонталното непосредствено действие на директивите се прилага също „в голяма степен (*largement*)“ за решенията, адресирани до държавите-членки [61]. По традиция съдебната практика относно хоризонталното непосредствено действие на директивите защитава гледната точка, че „една директива не може сама по себе си да поражда задължения за частно лице и следователно не може да се направи позоваване на директива срещу частно лице“ [62]. Поради това „дори ясна, точна и безусловна разпоредба на директива, чиято цел е да предостави права или да възложи задължения на частни лица, не може да се приложи в рамките на съдебен спор, чиито страни са единствено частни лица“ [63]. Следователно доктрината констатира, че съдебната практика забранява на частно лице да се позовава в своите отношения с друго частно лице на разпоредбите на директива, дори и те да отговарят на условията за непосредствено действие [64].

67. В по-новата съдебна практика по дело Mangold [65] Съдът прилага директива в хоризонталното отношение между две частни лица. Всъщност Mangold е първото дело, в което Съдът се произнася относно дискриминацията, основана на възрастта. Считам, че при разглеждане на настоящото дело особен интерес представлява анализът на точки 74 и 75 от решението по делото Mangold. По това дело Съдът обявява в точка 2 на диспозитива: „Общностното право, и по-специално член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на

60 – *Sauron.* L'application du droit de l'Union européenne en France, стр. 39 и 40.

61 – *Jacqué.* Droit institutionnel de l'Union européenne, стр. 575. В подкрепа на извода, според който постановената съдебна практика по въпроса за непосредственото действие на директивите се прилага в голяма степен за решенията, авторът посочва Решение по дело Grad (посочено по-горе в бележка под линия 57) и Решение по дело Fleisch (посочено по-горе в бележка под линия 59).

62 – Решение от 26 февруари 1986 г. по дело Marshall (152/84, Recueil, стр. 723, точка 48), Решение от 14 юли 1994 г. по дело Faccini Dori (C-91/92, Recueil, стр. I-3325, точка 20), Решение от 7 март 1996 г. по дело El Corte Inglés (C-192/94, Recueil, стр. I-1281, точка 15) и Решение от 16 юли 1998 г. по дело Silhouette International Schmied (C-355/96, Recueil, стр. I-4799, точка 36). Тази съдебна практика тълкува липсата на непосредствено хоризонтално действие като поддържа, че когато прилага националното право, националната юрисдикция, независимо дали националната разпоредба е по-стара или по-нова от директивата, трябва да тълкува тази разпоредба доколкото е възможно в светлината на текста и предмета на

63 – Решение от 5 октомври 2004 г. по дело Pfeiffer и др. (C-397/01—C-403/01, Recueil, стр. I-8835, точка 109).

64 – *Isaac, G., Blanquet, M.* Droit général de l'Union européenne, девето издание, Париж, 2006 г., стр. 279. Авторите считат, че това е ограничение на възможността за гарантиране на правата на частните лица.

65 – Решение от 22 ноември 2005 г. (C-144/04, Recueil, стр. I-9981). Фактическата обстановка по това дело може да се обобщи така: през 2003 г. г-н Werner Mangold сключва на 56 години срочен трудов договор по немското право. Немски разпоредби разрешават при определени условия сключването на срочни трудови договори със служители над 52 години. Тъй като счита, че ограниченията по договора са незаконосъобразни поради това, че разпоредбата относно сключването на срочни трудови договори дискриминирала по-възрастните работници и по този начин противоречала на Директива 2000/78, г-н W. Mangold подава иск до Arbeitsgericht München и поддържа в рамките на този иск, че разпоредбата относно ограничението на продължителността на трудовото правоотношение в неговия трудов договор била нищожна, тъй като нарушава общностното право, въпреки, че била съобразена с немското право.

заетостта и професиите [66], трябва да бъдат тълкувани в такъв смисъл, че те не допускат национална правна уредба [...] която позволява без ограничения, стига да съществува тясна връзка с предишен безсрочен трудов договор, сключен със същия работодател, сключването на срочни трудови договори, когато работникът е достигнал възраст от 52 години. Националната юрисдикция е длъжна да гарантира пълното действие на общия принцип за недопускане на дискриминация, основана на възрастта, като остави неприложима всяка разпоредба на националното право, която му противоречи, при това дори и срокът за транспониране на посочената директива все още да не е изтекъл" [67]. Като се има предвид факта, че в делото Mangold спорът по главното производство се отнася до законосъобразността на договорната клауза за ограничение на продължителността на трудов договор, то втората точка от диспозитива на решението трябва да се схваща в смисъл, че в главното производство по съдебен спор между две частни лица, служител и работодател, националната юрисдикция не може да приложи национална разпоредба, която не е съобразена с общностното право.

68. Съдът достига до този извод като посочва в своите мотиви, че „Директива 2000/78 не провъзгласява сама по себе си принципа за равно третиране в областта на заетостта и професиите. Всъщност, според съдържанието на нейния член 1, тази директива има за предмет единствено „да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация" като източник на самия принцип за забрана на тези форми на дискриминация, както произтича от първото и четвъртото съображение на посочената директива, са различните международни инструменти и общите конституционни традиции на държавите-членки" [68].

69. „Принципът за недопускане на дискриминация, основана на възрастта, трябва да се разглежда като общ принцип на общностното право" [69]. Решението по дело Mangold може да се сравни с възприетия от немското конституционно право подход, в частност теорията за непрякото действие на основните права спрямо трети лица (*mittelbare Drittwirkung der Grundrechte*). Според немската доктрина договорна клауза в трудов договор на секретарка, според която договорът се сключва под прекратителното условие за сключване на брак, е нищожна [70]. Нищожността на такава договорна клауза се мотивира с факта, че тя нарушава принципа [71], установен в член 6, параграф 1 от основния германски закон (Grundgesetz, наричан по-нататък „GG") [72]. Разпоредбата на член 6 от GG

66 – ОВ L 303, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7.

67 – Решение по дело Mangold (посочено по-горе в бележка под линия 65, диспозитив).

68 – Решение по дело Mangold (посочено по-горе в бележка под линия 65, точка 74). Тук е оправдано да си зададем въпроса защо Съдът говори най-напред за различните международни инструменти и за общите за държавите-членки конституционни традиции и едва по-нататък за общия принцип на общностното право.

69 – Решение по дело Mangold (посочено по-горе в бележка под линия 65, точка 75).

70 – *Mannsen, G.* Staatsrecht II: Grundrechte, четвърто издание, Мюнхен, 2005 г., стр. 31 и 32. Авторът поддържа, че в конституционното право основните права закрилят частното лице от намесата на държавата, а не в отношенията с другите частни лица. При все това в областта на частното право законодателят трябва да зачита пряко основните права.

71 – *Badura, P.* Staatsrecht, systematische Erläuterung des Grundgesetzes, трето издание, Мюнхен, 2003 г., стр. 107.

72 – „Ehe und Familie stehen unter dem besonderen Schutze der staatlichen Ordnung" (брачът и семейството са поставени под специалната закрила на публичния ред).

се прилага като основна насока при изпълнението на общите клаузи. Параграф 138, алинея 1 от германския граждански законник (Bürgerliches Gesetzbuch, наричан по-нататък „BGB") съдържа обща клауза относно правните сделки contra bonos mores [73]. Националната юрисдикция трябва да държи сметка за основната роля на държавата да закриля брака и семейството. Тя трябва да тълкува разпоредбите относно действителността на договорите в светлината на основните права [74] и следователно трябва да обяви за нищожна клауза от трудов договор, която е несъвместима със закрилата на брака и семейството, тъй като тази клауза противоречи на обществения ред и на моралните принципи на обществото.

70. Тези доводи се прилагат по аналогия за делото Mangold. Целта на Съда е да подчертае забраната за дискриминация, основана на възрастта, и да уточни формите за правна закрила, с които разполагат работниците, които са подложени на тази дискриминация. Забраната за дискриминация, основана на възрастта, отразява решение от универсално и морално естество, което е неразделна част от общностното право, макар и да е уредено в директива, която по принцип няма непосредствено хоризонтално действие. Съгласно член 10 ЕО държавите-членки трябва да отчитат морални ценности от такова естество. При вземане на решения, засягащи частните лица, органите на държавите-членки, както и публичните власти на тези държави трябва да отчитат също основните морални ценности и принципи, които се съдържат в общностното право. Именно тук е ratio legis на решението по делото Mangold. При съдебни спорове относно твърдение за дискриминация, основана на възрастта, това решение служи като указание за националните юрисдикции, когато националното право не предоставя същата закрила, както общностното право. Следователно при спорове в други области, няма основателна причина да не се прилага постоянната съдебна практика, която не допуска хоризонтално непосредствено действие на разпоредбите на директивите и на решенията, адресирани до държавите-членки.

71. Въпросът за хоризонталното непосредствено действие на Решение 1999/93 трябва да се разграничи от въпроса за неизпълнение на договора или за неговото лошо изпълнение. От гледна точка на общностното право няма връзка между въпроса дали доставката на врати — които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника" и които не са получили удостоверяване по процедурата за удостоверяване на съответствието № 1 — означава неизпълнение на договора или поне лошо изпълнение на договора и въпроса за прилагането на система № 1 за удостоверяване на съответствието в отношенията между частните лица. Съгласно общностното право обвързващото и следователно задължително удостоверяване на съответствието на строителни продукти се отнася изключително до отношенията между производителя и държавата-членка и не засяга отношенията между две частни лица.

72. Поради това предлагам на Съда да отговори на втория поставен от Tribunale

73 – „Ein Rechtsgeschäft, das gegen die guten Sitten verstößt, ist nichtig" (законодателен акт, който противоречи на добрите нрави, е нищожен).

74 – *Badura*. Staatsrecht, systematische Erläuterung des Grundgesetzes, стр. 110.

Ordinario di Novara въпрос в смисъл, че членове 2 и 3, както и приложения II и III към Решение 1999/93 нямат хоризонтално непосредствено действие в спор между частни лица и че тези разпоредби не позволяват на частно лице да се позове на Решение 1999/93 в частноправен спор с друго частно лице.

B — *Трети преюдициален въпрос*

1. Доводи на страните

73. Дружеството Carp счита, че Решение 1999/93 е незаконосъобразно и твърди във връзка с това, че задължението по това решение да се изисква прилагането на система № 1 за удостоверяване на съответствието не е обосновано. Решение 1999/93 не съдържало мотиви и поради това противоречало на член 253 ЕО. Освен това решението нарушавало принципа за пропорционалност и принципа за свободната конкуренция.

74. Що се отнася до принципа на пропорционалността, дружеството Carp повтаря най-напред, че вратите, оборудвани с дръжки тип „антипаника", по същество са предназначени да гарантират, че лицата могат да напуснат бързо мястото, където се намират. То подчертава освен това, че когато производителят на вратата получава поставената върху вратата дръжка, то върху същата вече има маркировка CE. Следователно процедурата за удостоверяване на съответствието за получаване на маркировката CE трябва да се организира по такъв начин, че да гарантира сигурността на вратите и да не засегне несъразмерно дейността на производителя. Система № 1 за удостоверяване на съответствието, която изисква участието на орган по сертифициране, не е нито адекватна, нито необходима за гарантиране на сигурността на вратите, оборудвани с дръжки тип „антипаника", тъй като същата сигурност може да се гарантира от другите предвидени в Директива 89/106 системи за удостоверяване на съответствието, които са в по-малка степен неблагоприятни за производителя и които също гарантират, че произведеният продукт отговаря на техническите спецификации.

75. Според дружеството Carp Решение 1999/93 нарушавало също принципа за свободна конкуренция, посочен в членове 2 ЕО и 98 ЕО, тъй като то създавало предимство в полза на лицата, които променят и ограничават конкуренцията на пазара. Занаятчиите и дребните производители не разполагат с достатъчно средства, за да приложат система № 1 за удостоверяване на съответствието за производството на врати, поради която причина те ще бъдат принудени да спрат производството им. От друга страна, това е предимство изцяло за големите и средни предприятия, които разполагат вече отдавна със сертификат ISO 9000, съответстващ на условията на система № 1 за удостоверяване на съответствието.

76. По третия въпрос дружеството Ecorad не изразява мнение и оставя Съдът да отговори по своя преценка.

77. Комисията и австрийското правителство считат, че не е необходимо да се отговаря на третия въпрос.

2. Съображения на генералния адвокат

78. Като въведение е необходимо да се отбележи, че „само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално заключение, за да може да постанови решението си, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда“ [75]. Поради факта, че поставените преюдициални въпроси се отнасят до тълкуването на общностното право, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе [76].

79. Съгласно постоянната съдебна практика „отказ от произнасяне по отправения от национална юрисдикция преюдициален въпрос е възможен, само ако е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на общностното право няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора по главното производство или още когато проблемът е от хипотетично естество или ако Съдът не разполага с необходимите фактически и правни елементи, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси“ [77].

80. В настоящото дело отговор на Съда по третия въпрос не изглежда полезен на главното производство.

81. В главното производство препращащата юрисдикция е поставила три въпроса. Вторият и третият въпрос са свързани помежду си. Третият въпрос, които се отнася до действителността на Решение 1999/93, зависи от конкретен и точен отговор на втория въпрос. За главното производство отговорът на третия въпрос, който се отнася до действителността на Решение 1999/93, има смисъл само ако на втория въпрос се отговори, че Решение 1999/93 има хоризонтално непосредствено действие по такъв начин, че то е обвързващо за частните лица в съдебните спорове между тях. Доколкото Решение 1999/93 обаче няма хоризонтално непосредствено действие, то не се прилага в производствата и отношенията между частните лица и следователно, въпросът за действителността на това решение е безпредметен за решението по главното производство пред препращащата юрисдикция.

82. Поради това предлагам на Съда да отговори на третия преюдициален въпрос, поставен от Tribunale Ordinario di Novara, в смисъл, че не е необходимо да се разглежда действителността на Решение 1999/93.

75 – Решение от 9 март 2000 г. по дело EKW и Wein & Co (C-437/97, Recueil, стр. I-1157, точка 52) и Решение от 4 декември 2003 г. по дело EVN и Wienstrom (C-448/01, Recueil, стр. I-14527, точка 74).

76 – Решение от 28 септември 2006 г. по дело Van Straaten (C-150/05, Recueil, стр. I-9327, точка 33).

77 – Решение от 11 юли 2006 г. по дело Chacón Navas (C-13/05, Recueil, стр. I-6467, точка 35) и Решение по дело Van Straaten (посочено по-горе в бележка под линия 76, точка 34).

V — Заключение

83. С оглед на гореизложените съображения предлагам на Съда да отговори на въпросите, които му бяха зададени от Tribunale Ordinario di Novara, както следва:

„1. Членове 2 и 3 и приложения II и III към Решение 1999/93/ЕО на Комисията от 25 януари 1999 година относно процедурата за удостоверяване съответствието на строителни продукти съгласно член 20, параграф 2 от Директива 89/106/ЕИО на Съвета относно врати, прозорци, капаци, прегради, порти и свързаната с тях железария трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че вратите, които се намират на изхода на сграда и които следва да бъдат оборудвани с дръжки тип „антипаника", но които не са получили удостоверяване на съответствието по система № 1 за удостоверяване на съответствието, не могат да бъдат пуснати на пазара.

2. Членове 2 и 3, както и приложения II и III към Решение 1999/93 нямат хоризонтално непосредствено действие в спор между частни лица и тези разпоредби не позволяват на частно лице да се позове на Решение 1999/93 в частноправен спор с друго частно лице.

3. Не е необходимо произнасяне по действителността на Решение 1999/93."